

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
28 У. 11669/19
Дана 31.01.2020. године
Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Весне Лазаревић, председника већа, Јасмине Минић и Гордане Богдановић, чланова већа, са судским саветником Данијелом Кнежевић, као записничарем, решавајући у управном спору по тужби Републичког јавног тужиоца, Београд, Немањина 22-26, против туженог Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије, Београд, Булевар краља Александра број 15, ради поништаја решења број 071-01-3401/2019-03 од 07.06.2019. године, уз учешће заинтересованог лица Фонда за хуманитарно право, Београд, Дечанска број 12, чији је пуномоћник Михаило Павловић, адвокат из Београда, Змаја од Ноћаја број 9/4, у предмету информација од јавног значаја и заштите података о личности, након одржане усмене јавне расправе дана 29.01.2020. године, у нејавној седници већа, одржаној дана 31.01.2020. године, донео је

П Р Е С У Д У

I Тужба СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије број 071-01-3401/2019-03 од 07.06.2019. године и **РЕШАВА:**

ОДБИЈА СЕ жалба Фонда за хуманитарно право из Београда изјављена против решења Министарства одбране Републике Србије број: 4336-2 од 26.06.2015. године, као неоснована.

II ОДБИЈА СЕ захтев заинтересованог лица, Фонда за хуманитарно право из Београда, за накнаду трошкова управног спора.

О б р а з л о ж е њ е

Оспореним решењем поништено је решење Министарства одбране Републике Србије- Кабинета начелника Генералштаба Војске Србије број: 4336-2 од 26.06.2015. године (став I). Наложено је Министарству одбране Републике Србије у Београду, да без одлагања, а најкасније у року од 5 дана од дана пријема овог решења Фонду за хуманитарно право из Београда достави тражене информације, односно копије докумената у којима су садржане и то: документе из којих се може сазнати када је А.А. именован на место начелника оперативног органа у Штабу ... моторизоване бригаде Војске Југославије током сукоба на Косову 1999. године и до када се налазио на том месту, као и документе из којих се може сазнати да ли је А.А. данас активан

припадник Војске Србије и уколико јесте, на ком је месту распоређен и са којим чином, с тим што ће пре достављања копија докумената заштитити податке о личности као што су: адреса становања, лични матични број грађана, датум рођења и сл. уколико су садржани у наведеним документима и исте учинити недоступним (став II). О извршењу решења из става II диспозитива Министарство одбране Републике Србије у Београду ће обавестити Повереника у року од 7 дана од пријема овог решења (став III). Ожалбеним решењем одбијен је захтев за приступ информацијама од јавног значаја наведеним у оспореном решењу.

Тужбом поднетом Управном суду дана 19.07.2019. године, на основу члана 29. Закона о јавном тужилаштву и члана 11. став 3. и члана 18. став 3. Закона о управним споровима, тужилац је оспорио законитост решења туженог наводећи да је Министарство одбране Републике Србије, доставило иницијативу Републичком јавном тужиоцу за подношење тужбе у управном спору против наведеног решења. Тужилац налази да су побијаним решењем Повереника повређене одредбе члана 2. став 1., члана 8. став 1. и члана 9. став 1. тачка 3. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, на штету јавног интереса. Цитирајући одредбе члана 2. став 1., члана 8. став 1. и члана 9. став 1. тачка 3. и 5., наведеног закона, те члана 8. став 1. и члана 2. став 1. Закона о тајности података, Правилника о професионалној евиденцији у Војсци Југославије, који се примењује и даље сагласно одредби члана 196. став 2. Закона о Војсци Србије, те чл. 81-102. Закона о одбрани, навео је да се тражене информације тичу података који су од значаја за безбедност сваке правно уређене земље, а у циљу заштите безбедности земље, као претежнијег интереса у сваком друштву заснованом на Уставу и закону, од интереса јавности да зна, донет је и Закључак Савета за националну безбедност Републике Србије број 2-3-2/2017 од 13.03.2017. године, у складу са чланом 5. Закона о основама уређења служби безбедности Републике Србије, којим је Министарство одбране задужено да обавести Повереника и друге државне органе о немогућности извршења обавеза наложених у решењима Повереника које се односе на податке и документа команди и јединица Војске Југославије насталих на територији АП Косово и Метохија у периоду од 1998-1999. године. Даље је навео да би настала штета по интересе Републике Србије и Војске Србије ако би се такви подаци уступили Фонду за хуманитарно право као овлашћеном лицу. Ово из разлога што радна и формацијска места у оквиру акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места подлежу заштитном режиму у смислу члана 32. Закона о тајности података („Сл. гласник РС”, бр. 104/09), а подаци о ратном распореду, су, у смислу члана 59. Закона о војној, радној и материјалној обавези, тајни подаци. Из наведеног, као и Уредбе о критеријумима за утврђивање података значајних за одбрану земље који се морају чувати као државна или службена тајна и о утврђивању задатака и послова од посебног значаја за одбрану земље које треба штитити применом посебних мера безбедности („Службени лист СРЈ”, бр. 54/94 и „Сл. гласник РС”, бр. 88/09 и 111/09), произлази да подаци који се траже представљају податке који су заштићени. За давање таквих података лицима која нису овлашћена да имају приступ тим подацима потребно је да се претходно изврши опозив тајности података сагласно Закону о тајности података, у противном лица која би дала такве податке без опозива тајности учинила би недозвољене радње због којих би имала последице. Подаци садржани у документима персоналне евиденције Војске могу се користити само за службене потребе и сматрају се поверљивим документима, а формацијска књига строго поверљивим документом. Свакако да структура војног кадра, њихове дужности, и њихов распоред на ратне дужности у складу са Планом одбране, представљају заштићене податке сваке државе,

у сваком периоду без обзира на протек времена, па тако и Републике Србије, па би њиховим одавањем наступиле последице по интерес земље, односно могла би бити угрожена одбрана земље, национална и јавна безбедност и међународни односи и да то јасно указује да је државни интерес претежнији од интереса јавности да зна. Такође је навео да није јасно на основу чега је донет закључак у решењу Повереника да тражени подаци који се односе на период из 1999. године не спадају у актуелни план одбране усвојен 2013. године и значи ли то да је Поверенику позната садржина актуелног плана одбране Републике Србије који је означен степеном тајности “државна тајна”, па сходно томе да иста лица нису обухваћена планом. Указао је да то што се тражена информација односи на период пре 18 година, не утиче на другачије становиште у погледу потребе заштићености тих података, с обзиром да је Војска Србије правни следбеник Војске Југославије. Истакао је да ни новим побијаним решењем у поновном поступку а након донете пресуде Управног суда, Повереник и даље није навео разлоге због којих налази да Министарство одбране као првостепени орган, није доказало да у конкретном случају интерес одбране земље не претеже над интересом јавности да зна, чиме је поступио супротно императивној одредби члана 69. став 2. Закона о управним споровима. С обзиром да су у овом случају испуњени услови за искључење и ограничење слободном приступу информацијама сходно наведеним одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, предложио је да суд донесе пресуду којом ће тужбу уважити, поништити оспорено решење и сам решити ову управну ствар у спору пуне јурисдикције или уважити тужбу, поништити оспорено решење и предмет вратити управном органу на поновно одлучивање.

Тужени орган је у одговору на тужбу остао при разлозима изнетим у оспореном решењу са предлогом да суд тужбу, као неосновану, одбије. Навео је да наводи тужбе да је оспорено решење донето уз повреду члана 2. став 1., члана 8. став 1. и члана 9. тачке 3. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја нису поткрепљени наводом који је то јавни интерес утуженим решењем повређен, нити се то може закључити из садржине тужбе, иако је, у складу са одредбом члана 11. став 3. Закона о управним споровима, тужилац био дужан да у тужби посебно наведе ком јавном интересу је тим решењем причињена штета и на који начин, односно из којих разлога он као јавни тужилац у оквиру својих законских надлежности подноси тужбу у овој случају. Даље је навео да Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја не познаје ниједан апсолутни изузетак од права на приступ информацијама, већ да су сви разлози релевантни и условљени обавезом органа власти да у сваком конкретном случају утврди да ли би и које тешке правне и друге последице реално могле да наступе уколико би се тражене информације учиниле доступним јавности тј. који би јавни интерес био повређен. Такође је навео да из одредбе члана 8 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја јасно произилази да се права из тог закона само изузетно могу подврћи ограничењима прописани тим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на Уставу и закону. Указао је на став Уставног суда Србије изражен у одлуци бр.Уж 1823/2010 од 23.05.2013. године, у којој је оцењено да неопходност у демократском друштву представља фактичко питање које се мора ценити у сваком конкретном случају, из чега следи да чињеница да је неки документ формално-правно класификован као строго поверљив документ, није довољна да се одбије приступ јавности, већ је потребно да се иза класификације крије интерес који треба штитити, а који је у конкретном случају претежан у односу на право јавности да зна. Даље је указао да није основан навод тужиоца да је побијаним решењем одлучено противно

закључку Савета за националну безбедност Републике Србије бр.2-3-2/2017 од 13.03.2017. године јер је тужени све релевантне чињенице на које је Министарство одбране указало у току поступка ценио, а закључак није достављен уз тужбу те туженом није дата прилика да се непосредно упозна са садржином истог, али да такав акт, без обзира ко је његов доносилац, не може да дерогира закон, нити се закључком, као актом ниже правне снаге, може на другачији начин уређивати материја која је већ уређена законом. Оценио је да не стоје наводи тужиоца да би извршењем оспореног решења био повређен било какав јавни интерес већ напротив, неизвршењем решења било би онемогућено остваривање Уставом и законом загарантованог права тражиоца на информације настале у раду једног државног органа и тиме тражиоцу информација нанета штета. На основу наведеног, предложио је да Управни суд тужбу одбије као неосновану.

Поднеском од 15.01.2020. године, тужени орган је обавестио суд да је примио позив за усмену јавну расправу заказану за 29.01.2020. године, предложио је да суд расправу одржи у одсуству уредно позваног туженог и да тужбу одбије као неосновану из разлога наведених у одговору на тужбу, а уколико нађе да је тужба основана, да о истој одлучи у спору пуне јурисдикције.

Заинтересовано лице, Фонд за хуманитарно право, је преко пуномоћника, оспорило тужбу, наводећи да сматра да је оспорено решење засновано на закону и у складу са релевантним међународним уговорима, праксом међународних судова и надзорних тела у области људских права, али и са претходном праксом Управног суда, док је насупрот томе, став тужиоца да је тзв. тест штете и тест јавног интереса, о процени претежности интереса између права јавности да зна и другог права или јавног интереса који се штити тајном непотребан, односно, да није потребно посебно доказивати да могу наступити последице по интерес земље, супротан не само Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја, већ и Закону о тајности података, а уједно је супротан пракси Управног суда, Европској конвенцији о људским правима, пракси Европског суда за људска права и другим документима. Истакао је да је заинтересовано лице невладина организација која се бави документовањем кршења људских права у време оружаних сукоба на територији бивше Југославије и да је у циљу истраживања почињених ратних злочина током сукоба на Косову, односно заговарања успостављања кажњивости за те злочине, поднео захтев првостепеном органу за приступ информацијама од јавног значаја. Наводећи одредбе Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о тајности података истакао је да је Повереник у оспореном решењу исправно тумачио одредбу члана 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, образложио да је на првостепеном органу да докаже претежнији интерес заштите одбране Републике Србије од интереса за слободан приступ информацијама од јавног значаја, што је Министарство одбране пропустило да учини. Такође, Закон о тајности података захтева да при одређивању тајности података овлашћено лице процењује могућу штету по интерес Републике Србије (члан 10. став 3.) и да одлуку о одређивању степена тајности мора засновати на тој процени (члан 11. став 1.), да та одлука мора бити образложена (члан 11. став 3.) и најзад прописује за сваку ознаку тајности какву врсту штете треба да спречи (члан 14.). Стога став Републичког јавног тужилаштва, да није потребно доказивати могућу штету није одржив ни према овом закону, из кога произлази да не само да је неопходно показати како штета по интересе Србије чини тајност податка претежнијим интересом од права јавности да зна када су та два права сукобљена, већ се од надлежних државних органа захтева да покажу могућност штете већ приликом

одређивања тајности података. Истакао је да не стоје наводи тужиоца да подаци који на основу Плана одбране представљају заштићене податке, ненаводећи ког степена тајности, те да би њиховим одавањем могле наступити последице по интерес земље, односно да би могла бити угрожена одбрана земље, национална и јавна безбедност и међународни односи и да ово јасно указује да је државни интерес претежнији од интереса јавности, јер је потребно у сваком конкретном случају утврдити да ли је потребно одређени податак класификовати одређеним степеном тајности, којим би степеном тајности тај податак био означен, као и у образложењу одлуке навести којим се интересима Министарство одбране водило у сваком конкретном случају јер је за сваки степен тајности потребно доказати извесност настанка одређеног степена штете. Сматра да је од посебног значаја и члан 105. став 2. Закона о тајности података. Указао је на праксу Управног суда и на праксу Европског суда за људска права и Комитета Уједињених нација за људска права и истакао да ни Републички јавни тужилац, а ни Министарство одбране нису показали легитиман циљ, нити су на довољан и релевантан начин образложили разлоге због којих је неопходно да се подаци, који су настали пре 17 година, и то у раду Војске која више не постоји, прогласе за државну тајну, а такође није образложено и на који би начин одавање тих података довело до штете по интересе Републике Србије. Навео је да су у прилог става заинтересованог лица Резолуција 1954 и Резолуција о злоупотреби државне тајне и националне безбедности, Парламентарне скупштине Савета Европе, наводећи садржину тих докумената као и садржину Смерница Европске Уније о праву на слободу изражавања из 2014. године, као и Глобалних принципа о националној безбедности и праву на информације. С обзиром на све наведено, предложио је да Управни суд донесе пресуду којом ће одбити тужбу тужиоца и потврдити оспорено решење, односно одлучити у спору пуне јурисдикције, имајући у виду чињеницу да овај поступак предуго траје и да је довео до повреде права заинтересованог лица на суђење у разумном року. Захтевао је трошкове управног спора за састав одговора на тужбу од стране адвоката у износу од 16.500,00 динара са законском затезном каматом у складу са Законом о затезној камати од извршности одлуке до исплате.

Управни суд је дана 29.01.2020. године одржао усмену јавну расправу, применом одредби чланова 34. став 2. и 38. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), у присуству пуномоћника заинтересованог лица, а у одсуству уредно позваног тужиоца и пуномоћника туженог органа.

Пуномоћник заинтересованог лица је у речи на усменој јавној расправи у свему остао при одговору на тужбу. Предложио је да суд тужбу одбије, а уколико наводе тужбе нађе основаним, да предмет реши у спору пуне јурисдикције. Трошкове је тражио за састав одговора на тужбу у износу од 16.500,00 динара и за приступ на расправу у износу од 18.000,00 динара, укупно 34.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде, до исплате.

Испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у складу са одредбом члана 41. став 1. Закона о управним споровима, Управни суд је по оцени навода тужбе, одговора на тужбу, навода пуномоћника странака на усменој јавној расправи и списка предмета ове управне ствари, нашао да је тужба основана.

Према стању у списима предмета и разлозима образложења оспореног решења, оспорено решење донето је у извршењу пресуде Управног суда 8 У 9910/16 од 22.03.2019. године којом је уважена тужба, поништено решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности бр.07-00-02634/2015-03 од 27.04.2016. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање. У

образложењу наведене пресуде указано је да, будући да странке не споре да се ради о подацима из 1999. године, који се односе на податке о ратном распореду у време ратног стања, те да се Закон о тајности података („Сл. Гласник РС“, бр. 104/09), примењује од 1.01.2010. године, а да је чланом 105. наведеног закона прописано да од дана његовог ступања на снагу подаци и документа означена степеном тајности на основу раније донетих прописа задржавају врсту и степен тајности означен по ранијим прописима, те имајући у виду да се рокови чувања, односно престанка тајности података у односу на одређен степен тајности, одређују истим прописом, као и чињеницу да је орган власти навео које су последице давања тражених информација по овај интерес заштићен законом, образложење оспореног решења не садржи јасне и одређене релевантне чињеничне и правне разлоге за закључак да је несумњиво да орган власти није доказао да у конкретном случају заштићени интерес на који се позвао не претеже над интересом јавности да зна, те да нису наведени разлози због којих тужени орган налази да Министарство одбране није доказало да у конкретном случају интерес одбране земље не претеже над интересом јавности да зна. Из образложења оспореног решења произлази да је заинтересовано лице Фонд за хуманитарно право у Београду поднело Министарству одбране Републике Србије захтев од 09.06.2015. године за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражило информације када је А.А. именован на место начелника оперативног органа у Штабу ... моторизоване бригаде Војске Југославије током сукоба на Косову 1999. године и до када се налазио на том месту, као и да ли је А.А. данас активан припадник Војске Србије и уколико јесте на ком је месту распоређен и са којим чином. Поступајући по наведеном захтеву првостепени орган је ожалбеним решењем, позивајући се на члан 9. тачка 5. и члан 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, захтев одбио, са образложењем да се ради о подацима о дужности коју је А.А., као професионално војно лице у Војсци Југославије, обављао по ратној формацији и ратном распореду за време сукоба на Косову 1999. године и да се исти чувају као тајни подаци, у погледу чега се примењују опште мере заштите прописане одредбама Закона о тајности података (члан 32. тачка 11). Даље је навео да су подаци о професионалним војним лицима садржани у документима персоналне евиденције који се воде по службеној дужности у складу са одредбама Правилника о персоналној евиденцији у Војсци Југославије, да су подаци у документима персоналне евиденције, сходно члану 6. став 2. Правилника означени као „поверљиви“, да би се давањем истих утицало на смањење борбене готовости садашњих ратних јединица, угрозила оперативна и функционална способност Војске Србије за вршењем законом одређених задатака и мисија, одбрана земље и њена безбедност, као и лична безбедност припадника Војске Србије чији се подаци у конкретном случају траже, односно да би се њиховим одавањем нанела штета интересима одбране Републике Србије који претежу над интересом за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Нашао је и да се предмет конкретног захтева односи на тражење личних података о припаднику Војске који се не могу учинити доступним јавности без сагласности лица на које се односе, а у конкретном случају, лице чији се лични подаци траже, својим понашањем није дало повода за тражење информација, односно није обезбеђен његов пристанак, па у вези с тим није испуњен ниједан од кумулативних услова прописаних за давање тражених података из члана 14. тачке 2. и 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Одлучујући по изјављеној жалби Фонда за хуманитарно право на првостепено решење, Повереник је нашао да је првостепени орган погрешно када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца с позивом на члан 9. тачка 5. и члан 14. Закона о слободном

приступу информацијама од јавног значаја, из ралога што жалилац у смислу одредбе члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има право да му се тражене информације учине доступним на начин како је то наложено у ставу II оспореног решења а што је у складу са одредбом члана 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, која предвиђа могућности издавања тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан да тражиоцу омогући приступ, јер би њихова доступност представљала прекомерну обраду података о личности, супротно члану 8. Закона о заштити података о личности, а на штету права на приватност. Тужени је нашао да је првостепени орган, у конкретном случају, за ускраћивање приступа траженим информацијама из разлога тајности података на које се позвао у образложењу ожалбеног решења, обавезан да у смислу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, докаже да је оправдано да то учини ради заштите претежнијих интереса, односно, да су, у конкретном случају, испуњена два услова и то: да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица и други, да се ради о информацији или документу због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Оценио је да првостепени орган није пружио доказ да су тражени документи одређени и означени степеном тајности у складу са одредбом члана 105. став 2. Закона о тајности података, нити је доказао да су исти означени тајном у складу са ранијим прописима, односно са Уредбом о критеријумима за утврђивање података значајних за одбрану земље који се морају чувати као државна или службена тајна и о утврђивању задатака и послова од посебног значаја за одбрану земље које треба штитити применом посебних мера безбедности („Сл. Лист СРЈ“, бр. 54/94 и „Сл. Гласник РС“, бр. 88/09 и 111/09), која се примењивала пре ступања на снагу Закона о тајности података. Наведеном Уредбом је, између осталог, у члану 14. прописано да се степен тајности „поверљиво“ одређује за податке чијим би откривањем могле наступити последице за безбедност и одбрану земље а да се на документа којима је одређен степен тајности „поверљиво“ у горњем десном углу стављају једна испод друге ознаке „ одбрана“, „службена тајна“ и „поверљиво“. Даље је навео да се одредба члана 6. Правилника о персоналној евиденцији у Војсци Југославије, у складу са којом су, према наводима првостепеног органа, подаци о професионалним војним лицима означени као тајни, према члану 104. став 3. Закона о тајности података, могла примењивати само до доношења подзаконских аката који су већ давно донети и то: Уредба о начину и поступку означавања тајности података, односно докумената („Сл. гласник РС“, бр. 8/11) и Уредба о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „поверљиво“ и „интерно“ у Министарству одбране („Сл. гласник РС“, бр. 66/14). Оценио је да првостепени орган није образложио којом одлуком и од стране ког овлашћеног лица је одређена тајност (поверљивост), односно степен тајности тражених података, односно докумената, као ни да ли је о томе уопште донета одлука из члана 11. Закона о тајности података. Поред ознаке поверљивости документа, односно информације, одбијање захтева жалиоца по основу поверљивости документа, подразумева обавезу првостепеног органа да докаже и испуњење другог услова из члана 9. тачка 5. Закона, односно да би приступом траженим информацијама могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом и да ти интереси претежу над интересом за приступ информацијама, а што проистиче и из члана 3. Уредбе о ближим

критеријумима за одређивање степена тајности „поверљиво“ и „интерно“ у Министарству одбране. С тим у вези, првостепени орган није навео конкретне разлоге који у односу на тражене информације могу бити препознатљиви и присутни и услед чијег би постојања, чињење доступним захтеваних информација, проузроковало озбиљну штету, те тужени сматра да навођење првостепеног органа да су тражени подаци Правилником о персоналној евиденцији у Војсци Југославије одређени као поверљиви, те да би њиховим одавањем могле наступити тешке последице по интерес заштићен законом који претеже над интересом за приступ информацији, није разлог из ког се може извести закључак да су тражене информације таквог карактера да би морале бити искључене из слободног приступа у смислу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово посебно имајући у виду да се тражене информације односе на време од пре 20 година, као и на дужности у оквиру формација Војске Југославије, које су у међувремену као оружане снаге престале да постоје, а да се аргументи првостепеног органа односе на актуелну војску Републике Србије. Поред тога, имајући у виду да се ради о информацијама које се односе на ангажовање професионалног припадника војске, а како жалилац није тражио да му се учине доступним било који други персонални подаци истог лица као што су адреса, лични матични број и сл., те како су тражене информације у вези са вршењем дужности професионалног припадника Војске, а не у вези са њиховим приватним животом, то је у конкретном случају испуњен услов из члана 14. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја да се тражене информације учине доступним, те да у том смислу сагласност истог лица није потребна, јер је испуњен један од услова из члана 14. закона, за примену изузетака од права на приватност, а није прописано кумулативно испуњење свих услова из члана 14. Закона. Изјашњавајући се на примедбе суда из пресуде 8 У 9910/16 од 22.03.2019. године, тужени је навео да првостепени орган није доказао да у конкретном случају интерес одбране земље претеже над интересом јавности да зна, да осим позивања на Правилник о персоналној евиденцији у Војсци Југославије, није навео ниједан други пропис за тајност тражених података нити је указао на било који разлог због кога сматра да би се одавањем тражених информација нанела штета интересима одбране Републике Србије, као и да је Министарство одбране недоследно свом ставу да тражене информације не учини доступним позивајући се на поверљивост истих. Ово јер је је Повереник у поступку надзора над спровођењем и извршавањем Закона о заштити података о личности од стране Министарства одбране Републике Србије утврдио да је Министарство одбране, као руковалац података, 26.09.2018. године на електронске адресе више средстава јавног информисања, без законског овлашћења или пристанка лица и без услова за обраду од стране органа власти, доставило податке о личности бившег мајора Војске Србије Драгана Глигића и мајора Војске Србије Дејана Радовановића. Имајући у виду наведено, Повереник је на основу члана 23. и 24. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 233. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву решења.

Одредбом члана 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону (став 1.), те да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је

прописана у ставу 1. овог закона (став 2.).

Истим законом, под насловом "Искључење и ограничење слободног приступа информацијама од јавног значаја", одредбама чл. 9. до 14. прописани су претежнији интереси ради чије заштите орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја. Тако је чланом 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, под насловом "Живот, здравље, сигурност, правосуђе, одбрана земље, национална и јавна безбедност, економска добробит земље и тајна", прописано да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме: 1) угрозио живот, здравље, сигурност или које друго важно добро неког лица; 2) угрозио, омео или отежао спречавање или откривање кривичног дела, оптужење за кривично дело, вођење преткривичног поступка, правно уређени поступак, или фер поступање и правично суђење; 3) озбиљно угрозио одбрану земље, националну или јавну безбедност или међународне односе; 4) битно умањио способност државе да управља економским прописима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса; 5) учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснован на закону одређено да се чува као државна, службена, пословна или друга тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Према члану 14. истог закона, под насловом "Приватност и друга права личности", прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме повредио право на приватност, право на углед или које друго право лица на које се тражена информација лично односи, осим: 1) ако је лице на то пристало; 2) ако се ради о личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о носиоцу државне и политичке функције и ако је информација важна с обзиром на функцију коју то лице врши; 3) ако се ради о лицу које је својим понашањем, нарочито у вези са приватним животом, дало повода за тражење информације.

Одредбом члана 16. став 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења.

Одредбом члана 21. истог закона прописано је да се на поступак пред органом власти примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање првостепеног органа, осим ако је овим законом другачије одређено, док је одредбом члана 23. истог закона прописано да се на поступак пред Повереником примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање другостепеног органа по жалби, осим ако је овим законом другачије одређено.

Одредбом члана 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да орган власти доказује да је поступао у складу са својим обавезама предвиђеним овим законом.

Повереник ће решењем наложити органу власти да тражиоцу омогући

слободан приступ информацијама од јавног значаја, када утврди да је жалба основана.

Одредбом члана 233. став 1. Закона о општем управном поступку (“Службени лист СРЈ”, број 33/97 и 31/01 и “Службени гласник РС, број 30/10), на коју се тужени орган позвао у уводу оспореног решења, прописано је да ако другостепени орган утврди да су у првостепеном решењу погрешно оцењени докази, да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања, да је погрешно примењен правни пропис на основу кога се решава управна ствар, или ако нађе да је на основу слободне оцене требало донети друкчије решење, он ће својим решењем поништити првостепено решење и сам решити управну ствар.

По оцени суда, из наведених одредаба Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја произлази: да је слободан приступ информацијама од јавног значаја право које се може изузетно искључити или ограничити само ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону, и то из разлога који су као такви изричито прописани овим законом. Дакле, право на слободан приступ информацијама може се ускратити само када посебан, законом прописани заштићени интерес, претеже над интересом јавности да зна. Орган власти, који ради заштите претежнијег интереса одбије захтев тражиоца на приступ траженим информацијама од јавног значаја, дужан је да докаже да је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљније повреде тог претежнијег интереса, а сагласно правилима управног поступања, дужан је да у образложењу решења о одбијању захтева наведе јасне и одређене чињеничне и правне разлоге из којих произлази испуњеност свих законом прописаних услова због којих тражиоцу није омогућено остваривање права на слободан приступ траженим информацијама.

Имајући у виду наведено чињенично и правно стање ствари, Управни суд налази да тужени орган у поновном поступку није поступио по примедбама из пресуде Управног суда 8 У 9910/16 од 22.03.2019. године, које су за тужени орган обавезујуће у смислу одредбе члана 69. став 2. Закона о управним споровима, будући да образложење оспореног решења и даље не садржи разлоге и доказе који упућују на закључак да је оспорено решење донето правилном применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, чиме је тужени поново повредио правила поступка прописана чланом 199. став 2. Закона о општем управном поступку, која су од битног утицаја на правилност и законитост решавања ове управне ствари. Тужени орган у образложењу оспореног решења није навео јасне и одређене разлоге због којих сматра да су у првостепеном решењу погрешно оцењени докази, да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања, да је погрешно примењен правни пропис, као и да орган власти није доказао да законом прописан као претежнији интерес, због кога је ускратио право на приступ информацијама у конкретном случају, не претеже над интересом за слободан приступ информацијама од јавног значаја, и то за сваки од претежнијих интереса ради чије заштите је орган власти у конкретном случају одбио захтев тражиоца информација.

Тужени орган је у образложењу оспореног решења, у односу на разлоге органа власти који се односе на заштиту тајности података као претежнијег интереса, оценио да орган власти није доказао испуњеност услова, јер није пружио доказ да се ради о документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, нити је доказао да би услед давања истог могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. У вези са тим тужени је навео да

првостепени орган није доказао да су тражени документи одређени и означени степеном тајности у складу са одредбама Закона о тајности података, којим је уређен јединствен систем одређивања и заштите тајних података у Републици Србији, приступ тајним подацима, степен тајности и престанак њихове тајности. Такође, првостепени орган није навео којом одлуком и од стране ког овлашћеног лица је одређена тајност и степен тајности предметних података односно докумената, као ни то да ли је о томе уопште донета одлука из члана 11. Закона о тајности података.

Међутим, из образложења ожалбеног решења произлази да је Министарство одбране за тајност тражених података навело правне прописе и указало на разлоге због којих сматра да би се њиховим одавањем нанела штета оперативној и функционалној способности Војске. Министарство одбране је одбило захтев тражиоца за слободан приступ траженим информацијама, налазећи да у конкретном случају интересу јавности да зна претеже заштита интереса одбране земље, заштита тајности податка и заштита приватности и других права личности, и да је за сваки од ових правних основа у датом образложењу навело одређене правне прописе и разлоге. За разлику од тога, тужени у образложењу оспореног решења није навео разлоге због којих налази да Министарство одбране није доказало да у конкретном случају интерес одбране земље не претеже над интересом јавности да зна, наглашавајући да је ускраћивање права на приступ информацијама с позивом на тајност документа могуће ако су кумулативно испуњена два услова и то: да је документ у коме су садржане тражене информације одређен за тајни и означен одговарајућим степеном тајности у складу са Законом о тајности података и подзаконским актима донетим на основу тог закона, и да су учињене извесним последице које би могле наступити по интересе заштићене законом, а које претежу над интересом јавности да зна.

По оцени суда, околност да је првостепени орган тражене информације означио степеном тајности “поверљиво”, позивајући се на прописе означене у образложењу оспореног решења, указује да те информације могу бити доступне само одређеном кругу лица, у које не спада тражилац информација. Образложење туженог да тражене информације нису одређене и означене поверљивим, у складу са одредбама Закона о тајности података, нису од утицаја на другачију одлуку суда у овој управној ствари, с обзиром на одредбу члана 105. став 1. Закона о тајности података (“Службени гласник Републике Србије”, број 104/09), који се примењује од 01.01.2010. године, којом је прописано да од дана ступања на снагу тог закона, подаци и документа означени степеном тајности на основу раније донетих прописа задржавају врсту и степен тајности означен по ранијим прописима. Суд је имао у виду и одредбу става 2. истог члана закона, којом је прописано да ће руководиоци органа јавне власти преиспитати ознаке података и докумената из става 1. овог члана у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, у складу са одредбама овог закона, али налази да ознаке података и докумената које нису преиспитане у прописаном року не води несумњиво закључку да се не ради о подацима односно документима одређеног степена тајности.

Приликом одлучивања суд је имао у виду и наводе туженог истакнуте у образложењу оспореног решења да је Повереник у поступку надзора над спровођењем и извршавањем Закона о заштити података о личности од стране Министарства одбране Републике Србије утврдио да је Министарство одбране, као руковалац података, дана 26.09.2018. године на електронске адресе више средстава јавног информисања, без законског овлашћења или пристанка лица и без услова за обраду од стране органа власти, доставило податке о личности бивших мајора Војске Србије, због чега му је

Повереник упутио одговарајуће упозорење, указујући да је таквим поступањем повређен низ закона. С обзиром на изнети став Повереника, супротни су његови налози у оспореном решењу, којима налаже Министарству одбране да податке, који су означени у диспозитиву оспореног решења и који се, такође, односе на податке о личности припадника Војске Југославије, учини доступним Фонду за хуманитарно право.

Одредбом члана 43. став 1. Закона о управним споровима је прописано да када нађе да оспорени управни акт треба поништити, суд ће пресудом решити управну ствар, ако природа ствари то дозвољава и ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то. Таква пресуда у свему замењује поништени акт (спор пуне јурисдикције).

Са изнетих разлога, Управни суд је на основу одредби чланова 40. став 2. и 42. став 1., у вези са чл. 46. став 2., Закона о управним споровима поништио оспорено решење, а како у конкретном случају природа ствари дозвољава и чињенично стање пружа поуздан основ за доношење одлуке у смислу члана 43. став 1. Закона о управним споровима, суд је применом члана 230. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС, број 30/10), одбио жалбу Фонда за хуманитарно право као неосновану.

Имајући у виду донету одлуку, суд је одбио, као неоснован, захтев заинтересованог лица за накнаду трошкова управног спора, с обзиром на његов успех у овој управној ствари, па је одлучио као у ставу II диспозитива пресуде на основу чланова 67. и 74. Закона о управним споровима, а сходном применом члана 153. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/11...87/18).

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 31.01.2020. године, 24 У 11669/19

Записничар
Данијела Кнежевић,с.р.

Председник већа-судија
Весна Лазаревић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

БТ